

การแพร่กระจายพันธุ์ของไม้พะยุงในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติน้ำตกเขาอีโต้

Distribution of *Dalbergia cochinchinensis* in Khao-eto Waterfall National Forest Reserve

นายประพันธ์ ผู้กฤตยาคามี¹ PRAPAN PUKITTAYACAMEE

นางสาววิภารัตน์ จินเม้ง² VIPARAT JEENMENG

บทคัดย่อ

การแพร่กระจายพันธุ์ไม้บริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำตกเขาอีโต้ จังหวัดปราจีนบุรี ได้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลด้านนิเวศวิทยาของป่าเบญจพรรณและไม้พะยุงซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ที่สำคัญและมีค่าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ผลการศึกษาปรากฏว่ามี พันธุ์ไม้ใหญ่ยืนต้นทั้งหมด 23 ชนิด พันธุ์ไม้หลัก 4 ชนิด ได้แก่ พะยุง อะราง จั้ว และมะกอกป่า และมีพันธุ์ไม้ต่างถิ่น 2 ชนิด คือ ยูคาลิปตัส และกระถินณรงค์ นอกจากนี้มีค่าดัชนีความหลากหลายชนิดของ Shannon-Wiener Index ณ ปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 3.3924 เมื่อเน้นแต่พันธุ์ไม้พะยุงตามธรรมชาติปรากฏว่า มีค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ ความถี่สัมพัทธ์ และความเด่นสัมพัทธ์ของพันธุ์ไม้ เท่ากับ 41.88, 17.54 และ 84.92 ตามลำดับ และรวมเป็นค่าดัชนีความสำคัญสำหรับป่านี้เท่ากับ 144.34 ซึ่งเกือบเท่าครึ่งหนึ่งของค่าดัชนีความสำคัญรวมทุกชนิด สำหรับการแพร่กระจายพันธุ์ตามธรรมชาติของพันธุ์ไม้พะยุงตามธรรมชาติพบว่ามีปริมาณ ลูกไม้ ไม้หนุ่ม และไม้ใหญ่ เฉลี่ยเท่ากับ 1260, 96 และ 6.7 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ไม้พะยุงส่วนใหญ่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับ 1.30 เมตร อยู่ในช่วง 15-30 ซม. ดังนั้นเพื่อเพิ่มคุณภาพและมูลค่าของป่าสงวนแห่งชาตินี้จึงควรมีการปลูกฟื้นฟูไม้พะยุงและไม้เด่นอื่นเพิ่มเติมโดยใช้เมล็ดพันธุ์จากถิ่นกำเนิดนั้น

คำหลัก: //พะยุง(*Dalbergia cochinchinensis*), //การแพร่กระจายพันธุ์ป่าสงวนแห่งชาติน้ำตกเขาอีโต้

¹ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ e-mail: cfsc_rfd@hotmail.com

² นักวิชาการป่าไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ e-mail: viparat71@gmail.com

Abstract

Plant distribution and ecology of the Khao-eto Waterfall National Forest Reserve was investigated in mixed deciduous forest in particular with *Dalbergia cochinchinensis* which is an important economic plant species of Thailand. The study revealed that there were 23 tree species founded; 4 of them were the key species. They are *Dalbergia cochinchinensis*, *Peltophorum dasyrachis*, *Bombax ceiba* and *Spondias pinnata*. In addition, two alien species were also occurred; *Eucalyptus spp.* and *Acacia auriculiformis*. The diversity index by Shannon-Wiener of this natural forest was 3.3924 in the year of 2012. With stress on *Dalbergia cochinchinensis* natural distribution and succession, the value of Relative Density (RD), Relative Frequency (RF) and Relative Dominance (RDo) of the species were 41.88, 17.54 and 84.92, respectively. The Important Value Index (IVI) of the sum of the above indexes was 144.34 which it showed almost half of the total IVI. This indicates the important of *D. cochinchinensis* in this forest. Furthermore, natural succession of the species at 3 growing stages; seedling, sapling and tree decreased from 1,260, 96 and 6.7 trees/rai in average, respectively. DBH of *D. cochinchinensis* trees mainly are around 15–30 cm. Thus, to improve the quality and value of this national forest reserve by enrichment planting of some important economic species such as *Dalbergia cochinchinensis* from in-situ seed source should be practices.

Keywords: *Dalbergia cochinchinensis*,//Species distribution,//Khao-eto Waterfall National Forest Reserve